



EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel, 6.7.2012
C(2012) 4398 final

Per Westerberg
Talman
Sveriges riksdag
SE – 100 12 Stockholm

Herr Talman,

Kommissionen tackar riksdagen för det motiverade yttrandet om utkastet till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett program för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag (2014– 2020) {COM(2011) 834 final}.

Riksdagen anser att delar av kommissionens förslag, som syftar till att främja exporten för små och medelstora företag, inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Kommissionen vill erinra om artikel 6 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) som säger att unionen ska ha befogenhet att vidta åtgärder för att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder. Även näringslivet omfattas av sådana insatser. Artikel 173 i FEUF föreskriver att unionen och medlemsstaterna ska säkerställa att det finns nödvändiga förutsättningar för unionsindustrins konkurrensförmåga. I ett system av öppna och konkurrensutsatta marknader ska medlemsstaternas insatser främja en miljö som är gynnsam för initiativ och för utveckling av företag inom hela unionen, särskilt i fråga om små och medelstora företag.

Kommissionen understryker att företagen i samrådsförandet instämde i att bristande tillgång till finansiering, avsaknad av incitament till samarbete mellan aktörer, svårigheter att hitta samarbetspartners och bristande kunskap om stödinstrument hämmar deras tillväxt¹. De akuta globala utmaningarna, såsom ökad konkurrens från tillväxtekonomier, har ytterligare hämmat den europeiska affärsutvecklingen på den globala arenan och på nyckelmarknader i tredjeland.

Konsekvensbedömningen till det här förslaget beskriver problemen med tillträde till marknader som en av de faktorer som hämmar affärsklimatet i Europa². Enligt en undersökning som Europeiska centralbanken gjorde 2010 är ett av de mest akuta problemen för små och medelstora företag i euroområdet att "hitta kunder" (28 %). Trots den inre marknaden är det fortfarande behäftat med betydande hinder för de små och medelstora företagen att göra affärer över gränserna, både inom och utom Europa. Som en följd av detta direktexporterar endast 25 % av EU:s små och medelstora företag

¹ "Making public support for innovation in the EU more effective: Lessons learned from a public consultation for action at Community level", Bryssel, 9.9.2009 SEC (2009)1197 final [ej översatt till svenska]

² De andra problemen är relaterade till konkurrenskraft och hållbarhet, tillgång till finansiering, entreprenörskap, etablering av små och medelstora företag samt tillväxt. Mer information finns här: http://ec.europa.eu/governance/impac/ia_carried_out/docs/ia_2011/sec_2011_1453_en.pdf

utanför de nationella marknaderna och endast 13 % exporterar utanför EU. Dessutom känner endast 16 % av företagen till de stödprogram som finns för internationalisering³.

Den här situationen är oroväckande eftersom internationaliseringen av affärsverksamheter är viktig för att skapa sysselsättning och tillväxt i en tid då de inhemska möjligheterna till tillväxt är begränsade. Det är dessutom väl dokumenterat att internationell verksamhet har stor och positiv effekt på små och medelstora företags produktivitet och konkurrenskraft⁴. Företag som har varit verksamma i mer än tio år har nästan dubbelt så mycket internationell verksamhet som genomsnittet, vilket betyder att det är mindre sannolikt att företag som är i början av sin livscykel tar det steget. Endast 2,5 % av europeiska små och medelstora företag investerade utomlands 2009, men företag som arbetade internationellt med underleveranser rapporterade snabbare sysselsättningstillväxt från 2007 till 2008 än övriga små och medelstora företag⁵.

Kommissionen är övertygad om det är motiverat med EU-åtgärder i syfte att uppnå stordriftsfördelar på områden där detta är svårt att uppnå för enskilda medlemsstater. Vid stöd till små och medelstora företag utomlands skapas t.ex. europeiskt mervärde genom att man sammanför nationella insatser och inrättar enheter som inte skulle vara tillräckligt stora om stödet ges på nationell nivå (t.ex. genom stöd till tillsynsåtgärder i fråga om immateriella rättigheter). Hjälpcentralen som ger företagen råd om immateriella rättigheter i Kina finansieras genom det nuvarande projektet. Den erbjuder rådgivning som små och medelstora företag i mindre EU-länder annars inte skulle få tillgång till⁶. Marknadstillträde, standardisering och immaterialrätt är exempel på områden där EU kan bidra med verkligt europeiskt mervärde genom att använda sin erfarenhet och ställning.

Kommissionen vill även erinra om vikten av att främja och stödja små och medelstora företags ekonomiska verksamhet utanför EU eftersom det är en viktig del av unionens konkurrensstrategi enligt kommissionens flaggskeppsinitiativ för strategin Europa 2020 i meddelandet om en integrerad industripolitik för en globaliserad tid, {COM(2010)614}, översynen av småföretagsakten för Europa {COM(2011)78} och kommissionens meddelande om handelspolitiken {COM(2010)612}. Detta bygger på och kompletterar kommissionens satsning på att öka den inre marknadens fördelar för små och medelstora företag enligt inre marknadsakten {COM (2010)608}.

Vid det informella mötet i Europeiska rådet den 30 januari 2012 konstaterades även att insatser bör göras för att hjälpa små och medelstora företags tillträde till tredjelandsmarknader⁷.

³ Undersökning om "Opportunities for the Internationalisation of SMEs", EIM, juni 2011 [ej översatt till svenska].

⁴ En studie gjord för den brittiska regeringen visade ett starkt positivt samband mellan att vara internationellt aktiv och att ha hög personalomsättning och stor ökning av sysselsättning. "Technopolis, Drivers, Barriers, Benefits and Government Support of UK International Engagement", 2005 [ej översatt till svenska].

⁵ Enligt en studie gjord av EIM 2009, vars resultat i stort bekräftades i en färskare EIM-studie, "Opportunities for the Internationalisation of SMEs", juni 2011 [ej översatt till svenska]: a) 7 % ökad sysselsättning för exportföretag mot 3 % för icke-exportföretag; b) 8 % ökad sysselsättning för importföretag mot 3 % för icke-importföretag; c) 10 % ökad sysselsättning för små och medelstora företag med både import- och exportverksamhet mot 3 % för andra företag; d) 16 % ökad sysselsättning 2007-2008 för små och medelstora företag med utländska direktinvesteringar (FDI) mot 4 % för andra företag.

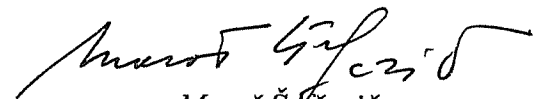
⁶ De första tre åren hade den internetbaserade hjälpcentralen rörande immateriella rättigheter och e-tjänsterna mer än 50 000 unika användare och mer än 2 miljoner träffar på internet. Varje år arrangerades mer än 30 utbildningsseminarier och interaktiva workshops, varav två tredjedelar hölls i Europa i syfte att erbjuda rådgivning till små och medelstora företag.

⁷ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/127599.pdf.

Med full hänsyn tagen till subsidiaritetsprincipen anser kommissionen därför att medlemsstaternas initiativ på området bör kompletteras av insatser rörande företagens internationalisering på EU-nivå, inom ramen för Cosmeprogrammet för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag se bilaga)). Ett antal viktiga principer kommer att vara vägledande när kommissionen genomför sådana insatser – komplementaritet, additionalitet, effektivitet och hållbarhet. Kommissionen kommer att arbeta nära tillsammans med alla berörda aktörer när insatserna genomförs. I det nuvarande ekonomiska klimatet behöver europeiska små och medelstora företag en tydlig signal med positivt fokus på tillväxtmöjligheter.

Kommissionen hoppas att dessa klargöranden utgör svar på frågorna i det motiverade yttrandet och ser fram emot att fortsätta den politiska dialogen med riksdagen.

Högaktningsfullt,


Maroš Šešćović
Vice ordförande

Bilaga

Sambandet mellan kommissionens utkast till program för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag (Cosme) och kommissionens meddelande "Företaget är litet, världen stor – ett nytt partnerskap för att hjälpa små och medelstora företag utnyttja globala möjligheter" {COM (2011) 702 final}.

- De föreslagna åtgärderna faller inom ramen för kommissionens utkast till program för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag (Cosme) som syftar till att förbättra marknadstillträde utanför EU. Programmet kan inkludera åtgärder som förser små och medelstora företag med kunskap om rättsliga ramar i tredjeland genom att tillhandahålla partnersökning och nätverksträffar, främja kluster och exportkonsortier samt stödja dessa företag vad gäller standarder, certifieringar eller bedömningar av överensstämmelser.
- Sådana åtgärder har föreslagits i det ovannämnda meddelandet som kommissionen antog den 9 november 2011. Meddelandet åtföljdes av ett offentligt samråd från den 16 maj 2011 till den 12 juli 2011. Intressenter och berörda parter bidrog aktivt till samrådet. Det inkom över 60 svar till samrådet från myndigheter/offentliga förvaltningar, från offentliga och privata organisationer samt från privata företag och enskilda medborgare. De flesta inkomna svaren stödde initiativet.
- Kommissionen är medveten om det stöd som redan finns tillgängligt på nationell, regional och även lokal nivå för de små och medelstora företag som är intresserade av internationalisering. I kommissionens meddelande fastställs att "En färsk undersökning för kommissionens räkning innehåller en förteckning på över 300 stödprogram som är avsedda att hjälpa företagen internationalisera sin verksamhet i EU och dess medlemsstater". Kommissionen har därutöver redan genomfört undersökningar och studier för att samla så mycket information som möjligt i frågan. I undersökningen "Report of the Study on the Opportunities for the Internationalisation"⁸ finns information rörande företagsstöd för små och medelstora företag i EU som har verksamhet på internationella marknader. Undersökningen innehåller även en bedömning av företagens marknadspotential på nyckelmarknader utanför EU, en granskning av möjligheterna att bättre länka samman företagen med internationella marknader, samt en översyn av särskilda åtgärder för att främja företagens tillgång till dessa marknader.
- Bilden är dock mycket varierande och i några medlemsstater känner företagen inte till vilka tjänster som finns. Genom det här meddelandet vill kommissionen skapa ett rättvist konkurrensläge för alla europeiska små och medelstora företag som undersöker möjligheter i tredjeland. Några stater kan betraktas som "veteraner" i att nå internationella marknader eftersom de har utvecklat ett sunt och brett spektrum av tjänster för att hjälpa sina företag att nå marknader bortom EU. Så ser det inte ut i alla medlemsstater eftersom några antingen är "nykomlingar" på området eller står inför budgetbegränsningar som gör det svårare att upprätthålla några av de tjänster som man erbjuder för att hjälpa sina företag att verka utomlands. Europeiska kommissionen kan fylla bristen på stödtjänster till små och medelstora företag och bättre och mer användarvänliga tjänster för så många företag som möjligt. Syftet med detta är dels att företagen ska få veta vilken information och vilka resurser som

⁸ Ej översatt till svenska, se: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/enterprise-europe-network/intern_event_en.htm.

behövs, dels att kommissionen ska sprida information om de tjänster som somliga medlemsstater redan har utformat rörande marknader i tredjeland. Kommissionen arbetar för tillfället med att kartlägga de brister som förekommer.

- Kommissionen genomför dessa insatser gemensamt med medlemsstaterna inom ramen för småföretagsakten för Europa. I dessa svåra tider har kommissionen inget intresse av att utföra tjänster som redan finns. Några av kommissionens pilotinsatser handlade om dessa frågor, t.ex. informationstjänsten för små och medelstora företag rörande immaterialrätt i Kina samt EU:s centrum för små och medelstora företag. Detta är två exempel på EU-insatser där medlemsstaternas regeringar och förmedlingsorganisationer för små och medelstora företag aktivt har integrerats i insatserna även om de till en början intog en avvaktande hållning. Den här sortens analys utgör grunden för kommissionens strävan att skapa situationer som alla parter vinner på så att allt fler europeiska små och medelstora företag ska kunna erbjudas tjänster och information som är både bättre och mer omfattande.
- Kommissionen tror att kartläggningen och utvecklingen av en "inkörsport" för internationalisering av europeiska små och medelstora företag kommer att leda till att fler små och medelstora företag hittar fram till de tjänster som redan finns. Så blev t.ex. fallet med informationstjänsten för små och medelstora företag rörande immaterialrätt i Kina. En färsk undersökning visar att ungefär 25 % av informationstjänstens kunder rådfrågade immaterialrättsjurister efter att de hade fått rådgivning direkt från informationstjänsten. Informationstjänsten ersatte inte jurister eller specialiserade immaterialrättsexperter, utan gav i stället självförtroende och vägledning till nervösa företagare som saknade tillräcklig information om hur och när de borde söka mer hjälp.